

Jaarverslag 2010

Foto: Ad Snelderwaard

Wandelen is in Nederland een ongekend populaire vorm van recreatie, ontspanning en sport. Jaarlijks worden er 710 miljoen wandelingen gemaakt door 6,6 miljoen wandelaars. Samen met 12 aangesloten organisaties en ruim 500 vrijwilligers werkt Stichting Wandelnet (in 2010 Stichting Wandelplatform-LAW) aan de kwaliteit van het wandelen in Nederland. Wandelnet is door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie aangewezen als coördinator van de landelijke wandelroutestructuur.

Foto: Femke van Hammond

Medewerksdag

Missie van Wandelnet is om wandelen in Nederland de plaats te geven die het verdient: een goede mogelijkheid om overal te voet op pad te gaan.

Onze kernactiviteiten zijn:

1. Ontwikkelen en beheren van een landelijk netwerk van Lange-Afstand-Wandelpaden (LAW's®) en Streekpaden
2. Belangenbehartiging
3. Overlegplatform voor wandelgroeperingen: samenwerking met 12 aangesloten organisaties
4. Expertise- en adviescentrum op wandelgebied
5. Bevorderen van het wandelen

Wandelnet is eigenaar van de merken LAW® en Streekpaden, te herkennen aan de witrode® en geelrode® markering.

In Nederland ligt in totaal 8500 kilometer aan LAW's en Streekpaden, waarvan vier Europese wandelroutes (E-paden). Als wandelexpert komen we op voor de verbetering van de toegankelijkheid en kwaliteit van de wandelinfrastructuur.

Wandelnet werkt op verschillende niveaus: op provinciaal, landelijk en Europees niveau.

De regie en uitvoering van het beleid binnen de domeinen reconstructie, publicatie, netwerkbeheer, promotie en kenniscoördinatie worden voor een groot deel gefinancierd door het Meerjarenprogramma Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)/provincies landelijke wandelroutestructuur 2007-2013. Daarnaast voeren we projecten uit, zoals de bekende NS-wandeltochten, de ontwikkeling en promotie van boerenlandpaden en ommetjes, en het Europese project Coast Alive.

LAW-wandelroutestructuur

2010 was een uiterst productief jaar voor Wandelnet. Samen met vrijwilligers werkten we aan de reconstructie en het beheer van de landelijke wandelroutestructuur. Er verscheen een publieksversie van de Wandelmonitor, het marktonderzoek naar wandelend Nederland. Het symposium 'Wandelnetwerken uit de knoop' voor de overheid en de recreatiesector over ontwikkeling en systematiek van wandelnetwerken trok meer dan 100 deelnemers.

Publicaties

De reconstructies en vernieuwingen werden opgenomen in vijf nieuwe wandelgidsen, allemaal over gereconstrueerde routes. Bij uitgeverij Wandelnet: Pelgrimspad deel 1 (LAW 7-1), Friese Woudenpad (LAW 1-1) en Hertogenpad (LAW 13). Bij uitgeverij Nivon: Pieterpad deel 2 (LAW 9-2) en Trekvogelpad (LAW 4).

De reconstructies en publicaties kwamen tot stand met subsidies van de provincies Noord-Holland (Pelgrimspad deel 1, Trekvogelpad), Zuid-Holland (Pelgrimspad deel 1), Noord-Brabant (Pelgrimspad deel 1, Hertogenpad, Pieterpad deel 2), Friesland (Friese Woudenpad), Drenthe (Friese Woudenpad), Overijssel (Friese Woudenpad, Trekvogelpad), Gelderland (Pieterpad deel 2, Trekvogelpad), Limburg (Hertogenpad, Pieterpad deel 2) en Utrecht (Trekvogelpad). De beide uitgeverijen verzorgden samen een gewijzigde herdruk van het Hollands Kustpad (LAW 5-2/5-3). Uitgeverij Nivon verzorgde van het Veluwe Zwerfpad, Streekpad 16, een gewijzigde herdruk.

De populaire NS-wandeltochten, de co-productie van Wandelnet en NS, bestonden in 2010 precies 20 jaar. Voor Wandelnet reden een jubileumgids samen te stellen met de 20 mooiste NS-wandeltochten van de afgelopen 20 jaar.

Netwerkbeheer en vrijwilligersmanagement

De jaarlijkse Medewerkersdag vond plaats op 23 oktober in kasteel Woerden; een dag vol workshops, wandelervaringen en werkplezier.

Op de Informatiedag voor padcoördinatoren en belangenbehartigers op 20 maart kwamen 70 bezoekers af. Gastspreker Thijs van Ginkel gaf een presentatie over de Wegenwet. De padcoördinatoren kregen een update over markeren. De dag werd afgesloten met een presentatie van het nieuwe vrijwilligersplatform Wandelkennisnet.

Wandelnet pleit voor een uniforme methodiek van bewegwijzering en netwerkbeheer. Het symposium 'Wandelnetwerken uit de knoop' trok veel belangstelling. Na dit symposium verscheen de brochure met richtlijnen voor ontwikkeling en uniforme kwaliteit van wandelnetwerken.¹

Reconstructies

In het kader van het meerjarenprogramma van de ILG in 2010 werd maar liefst 680 kilometer aan LAW's gereconstrueerd en kregen de LAW's enkele nieuwe onderdelen. De Zaanse Schans werd aan het populaire Trekvogelpad toegevoegd. Het Erasmuspad kwam bij het Grote Rivierenpad: een samenvoeging van Oeverloper- en Lingepad.

LAW	Naam	Km	Provincies	Coördinatie	Uitvoering
LAW 2	Trekvogelpad	380	NH, UT, GD, OV + ILG	Wandelnet	Nivon
LAW 6-1	Oeverloperpad	202	ZH, GD	Wandelnet	Wandelnet
LAW 6,2	Lingepad	98	ZH, GD	Wandelnet	Wandelnet

PR en communicatie

Website

Wandelnet heeft 5 websites in beheer: www.wandelnet.nl, www.boerenlandpad.nl, www.northseatrail.nl, www.utrechttevoet.nl en www.overbruginfra.nl. De centrale website van de organisatie, www.wandelnet.nl, kreeg in 2010 213.121 bezoeken. Dit is een groei van 21,55% ten opzichte van 2009. Gemiddeld brachten bezoekers 3.55 minuten door op de site. Ook de aparte padpagina's van het Nivon met actuele route-informatie werden goed bezocht.

Wandelnet in de media

Wandelnet sloot het jaar 2010 af met een optreden in het programma 'Tijd voor Max', met een bijdrage over het 25-jarig bestaan van het Zuiderzeepad. Het wandelen over ecoducten krijgt aandacht in de Volkskrant in september. De jubileumgids met de mooiste NS-wandeltochten en de uitgaves van de Nivongidsen Pieterpad en Trekvogelpad worden ook goed opgepakt door de pers.

Presentaties en beurzen

Een vol programma voor Wandelnet op de Fiets en Wandelbeurs (27 en 28 februari). Met perspresentaties van de nieuwe gids Pieterpad deel 2 (uitgeverij Nivon) en Pelgrimspad deel 1, de uitreiking van de trofee 'Wandelroute van het Jaar' en de lezing over het winnende pad, de Stelling van Amsterdam. Op beide beursdagen waren er nog twee andere lezingen, '20 jaar NS-wandeltochten' en 'Waarom zijn Pelgrimspaden zo populair'.

Op 18 juni was er een feestelijke bijeenkomst in bezoekerscentrum Veluwezoom. Daar ontvingen Bert Meerstadt, president-directeur van NS, Jan Jaap de Graeff, directeur Natuurmonumenten en de voorzitter van Wandelnet, Arie de Jong, de Jubileumgids 20 jaar NS-wandeltochten.

Op 24 september ontvingen in Beetsterzwaag de Friese gedeputeerde Jannevietske de Vries en padcoördinator Henk Pots de eerste exemplaren van de gids Friese Wouden. Arie de Jong was namens het bestuur van Wandelnet aanwezig.

Op 15 oktober vond in Breda de presentatie plaats van de vernieuwde gids van het Hertogenpad, in aanwezigheid van bestuurslid Harry Benschop.

Prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld, hoogleraar Cultuur in Brabant aan de Universiteit van Tilburg, overhandigde het eerste exemplaar aan Brigitte van Haften, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant.

Kennismanagement en digitalisering

Wandelnet heeft veel inhoudelijke en geografische kennis in huis. In 2010 zijn belangrijke stappen gezet om deze kennis te ontsluiten. Er is daarbij onderzocht welke technologische structuur de informatiehuishouding van Wandelnetwerk het beste kan ondersteunen en hoe de GIS-informatie (Geographic Information System/kaartgegevens) op efficiënte wijze verwerkt kan worden tot digitale producten.

Om kennis en informatie ook toegankelijk te maken voor vrijwillige medewerkers is er een besloten webomgeving gerealiseerd: Wandelkennisnet. Deze website biedt naast informatie ook ruimte voor onderlinge uitwisseling.

De structurering van de interne informatiehuishouding blijkt verder uit de invoering van een nieuw relatiebeheersysteem, Charibase. Dit systeem zorgt voor efficiëntere werkprocessen en maakt het mogelijk om de verwerking van donaties en bestellingen verder te digitaliseren.

Belangenbehartiging

Wandelnet zet zich in voor:

- Kwaliteitsverbetering van wandelbaarheid
- Behartiging belangen van wandelaars en het bevorderen van wandelen
- Bescherming wandelpaden en bevorderen toegankelijkheid landschap
- Bevorderen recreatief medegebruik.

Adviescommissie ProRail en Verkeer en Waterstaat

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu richtte Wandelnet een adviescommissie in. Taak is om ProRail tijdig te adviseren over de recreatieve waarde van spoorwegovergangen die op de rol staan om te worden gesloten voor het langzame verkeer. Doel: gerichte keuzes maken voor het behoud van spoorwegovergangen met recreatieve waarde voor wandelaars, fietsers en ruiters. Leden stuurgroep: vertegenwoordigers ministerie van ELI (LNV), ministerie van Infrastructuur en Milieu en ProRail. Projectpartners: Landelijk Fietsplatform, Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie.

Samenwerking met CROW

CROW, kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte, zal de komende periode twee handreikingen over stad-landverbindingen opstellen voor bestuurders en beleidsambtenaren. Wandelnet stelt onderzoeksmateriaal ter beschikking en participeert in de CROW-werkgroep die deze publicaties begeleidt. Publicatie van de handreikingen staat gepland in de zomer van 2011.

Wandeloverleggen

Samen met Wandeloverleggen en provinciale contactpersonen signaleert Wandelnet knelpunten en kansen op het gebied van wandelbaarheid. Vrijwillige medewerkers zijn daarin actief. Zij zijn onmisbaar voor de hoge kwaliteit van de landelijke en regionale wandelroutestructuur.

Wandelnet beheert het meldpunt voor klachten over de toegankelijkheid en kwaliteit van de wandelinfrastructuur. Opzet is om in goed overleg met betrokkenen (overheden en/of particulieren) tot oplossingen te komen. Waar nodig worden zienswijzen ingediend of rechtszaken geëntameerd. Via het Wandelkennisnet voor vrijwilligers zorgt Wandelnet voor actuele informatie en voorbeelden van 'best practices', checklists en quick scans (bijvoorbeeld de quick scan recreatief medegebruik van ecoducten).

Projecten

Boerenlandpaden en voorlichtingscampagne - Ook in 2010 bemiddelde Wandelnet tussen eigenaren van boerenland en de provincies bij de ontwikkeling van boerenlandpaden. In de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Holland en Utrecht werden nieuwe ommetjes met boerenlandpaden gerealiseerd. Wandelnet startte met de voorbereidingen voor de voorlichtingscampagne 'De boer op', waarvoor het ministerie van ELI eind 2010 een projectsubsidie beschikbaar stelde. De website boerenlandpad werd gerestyled en nieuwe ommetjes waarin boerenland is opgenomen werden gepubliceerd.

Barrièrevorming en recreatie - Het project Infrastructurele barrièrevorming en recreatief medegebruik werd afgerond met de publicatie 'De weg van de minste weerstand'.² Met een aantal externe partijen is overleg gevoerd over een vervolg op dit project. De door Wandelnet verzamelde onderzoeksresultaten zijn ook ter beschikking gesteld aan het CROW.

NS-wandeltochten - In samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen ontwikkelt en beheert Wandelnet 46 NS-wandeltochten van station naar station. In 2010 verschenen vier nieuwe NS-wandeltochten: Ankeveense Plassen (Bussum Zuid-Weesp), Betuwe (Andelst-Zetten - Rhenen/Kesteren), Elburg (Nunspeet-Elburg) en Wouwse Plantage (Bergen op Zoom-Heide (B)).

Ommetjes - Wandelnet werkte de afgelopen jaren mee aan het Ommetjesproject; een samenwerkingsverband met landschapsbeheer Nederland, Vereniging van Kleine Kernen en ANWB. Wandelnet beoordeelde de kwaliteit van ommetjes, bezocht de provinciale stichtingen van landschapsbeheer en verzorgde workshops over markeren en routeontwikkeling. Bij het afsluitende symposium verzorgde Wandelnet twee presentaties.

Dwars door Gelderland - Omroep Gelderland, Natuurmonumenten en Stichting Wandelnet presenteerden in het eerste half jaar van 2010 de wandelroute 'Dwars door Gelderland', samengesteld uit delen van 8 verschillende LAW's en Streekpaden. De presentatoren wandelden in het radioprogramma 'Van Spijk tot Spijk' wekelijks de route. De routebeschrijvingen en kaarten werden via www.wandelnet.nl aangeboden. Dit leverde in 2010 ruim 40.000 downloads op.

Donateurs

Ruim 7000 donateurs ondersteunen het werk van Wandelnet. Iedere donateur ontvangt de nieuwsbrief Lopende Zaken en de overzichtskaart.

Over de grens

Wandelnet heeft zitting in het bestuur van de European Ramblers' Association (ERA). De ERA zet zich in voor behoud en ontwikkeling van Europese Lange-Afstand-Wandelpaden (E-wegen) en belangenbehartiging op Europees niveau.

Een bestuurslid van Wandelnet werd door Turkije uitgenodigd een workshop te verzorgen over route-ontwikkeling en markering van de Sultan's trail en de Lycian Way.

Jaarlijks vindt een overleg plaats met collega-organisatie Grote Routepaden uit België. Wandelnet is aangesloten bij de North Sea Trail Organization en werkt mee aan het nieuwe project Coast Alive.

Ook was Wandelnet aanwezig op het internationale congres Getting Communities Back on their Feet, dat van 17 t/m 19 november 2010 plaatsvond in Den Haag. Wandelnet was lid van de stuurgroep en de programmacommissie.

Foto: Ad Snel derwaard

Financiën

Stichting Wandelnet sloot 2010 af met een positief saldo van € 57.454. Dit resultaat wordt deels toegevoegd aan het weerstandsfonds en de algemene reserve. Het weerstandsfonds is in 2007 gevormd om de continuïteit van de Stichting te waarborgen. Werkzaamheden ten behoeve van de landelijke wandelroutestructuur in het kader van het Meerjarenprogramma Investering Landelijk Gebied 2007-2013 hebben vaak een meerjarig karakter en overstijgen het boekjaar.

Lasten	2010	2009	Baten	2010	2009
Personeelskosten	603.783	555.319	ILG-bijdrage	801.286	849.434
Huisvestingskosten	23.442	45.574	Bijdrage landelijke overheid	129.468	0
Bureaunkosten	126.402	71.955	Bijdrage provincies	8.350	95.580
Kosten vaste activa	18.287	21.562	Bijdrage gemeenten/overig	10.217	22.761
Dir. kosten projecten	550.030	480.767	Bijdrage organisaties	11.107	10.975
Overige lasten/doorbel. onderhanden projecten	3.596	27.886	Verkoop gidsen/kaarten	159.318	134.032
Bijdragen agrariërs Boerenlandpaden	110.047	173.458	Opbrengst NS-project (incl. GPS)	86.329	80.272
			Overige eigen inkomsten	176.919	157.115
			Bijdr. prov. agrariërs	110.047	173.458
Nadelig/voordelig saldo	57.454	147.106			
Totaal	1.493.041	1.523.627		1.493.041	1.523.627

colofon

Jaarverslag 2010 is een uitgave van Stichting Wandelnet, Postbus 846, 3800 AV Amersfoort, tel. 033 465 36 60, info@wandelnet.nl, www.wandelnet.nl
ISSN 1567-3804
Ontwerp en vormgeving: Concreet geeft vorm

1. Wandelnetwerken uit de knoop. Aanbevelingen voor de uitvoering van regionale wandelroutenetwerken. Uitgave van Wandelnet/Stichting Wandelplatform-LAW, 2010.

2. De weg van de minste weerstand. Over infrastructurele barrières voor wandelaars, fietsers en ruiters. Uitgave van Wandelnet/Stichting Wandelplatform-LAW, 2010.

Bureau

Anja van Kooten Niekerk
Harold Zijdeveld
Joep Naber
Henk van Geerenstein
Marga Klein
Roelien Appelo
Ankie van Dijk
Martine Werensteijn

Jon Rietman
Femke van Hamond
Theo Post
Hein Kloosterman
Han van der Voet

directeur
bureaumanager
coördinator LAW-zaken
medewerker uitgeverij en marketing
medewerker administratie
coördinator NS-wandeltochten
coördinator belangenbehartiging
medewerker beleid & kennismanagement
GIS-medewerker
medewerker communicatie en PR
honorair medewerker routekwaliteit
honorair medewerker routekwaliteit
honorair medewerker belangenbehartiging

Henk Dikker Hupkes
Hans Jonker
Bernard Heijdeman

Adviseurs

Paul Akkerman
Hubert Yseboodt

Bestuur

Arie de Jong - voorzitter
Foka van Baak - van der Wal
Rob Franssen
Harry Benschop
Ewoud Teerink †

senior beleidsmedewerker
medewerker boerenlandpaden
coördinator belangenbehartiging (a.i.)

adviseur namens de Provincies
Grote Routepaden